

LICHEN SCLEROSUS ET ATROFICUS

HVAD ER LICHEN SCLEROSUS ET ATROFICUS?

Lichen sclerosus et artroficus (herefter blot kaldt Lichen) er en sygdom i slimhindens bindevæv. Det normale fleksible bindevæv går til grunde og erstattes af et fast bindevæv, som mere ligner arvæv. Der findes ikke noget dansk navn for sygdommen.

HVORDAN SER LICHEN UD?

Lichen gør, at slimhinden på de ydre kønsdele bliver blege eller hvidlig misfarvet. Samtidig bliver slimhinden tyndere og let rynket. Forandringerne ses på de ydre og indre kønslæber hos kvinder, men kan også sprede sig ned i mellemkødet og rundt anus. Der kan komme skrumpning af vævet og sammenvoksninger af de små kønslæber og forhuden over klitoris.

Der kan opstå små blødninger i slimhinden, som giver en rødblålig mørk misfarvning af slimhinden.

HVEM FÅR LICHEN SCLEROSUS?

Sygdommen ses både hos voksne og børn. Der er flere kvinder end mænd, der rammes, og sygdommen viser sig ofte efter overgangsalderen. Man kender ikke årsagen til lichen sclerosus et atroficus. Sygdommen opstår ofte pludseligt.

HVILKE SYMPTOMER SES VED LICHEN SCLEROSUS?

- ❖ Kløe er den hyppigste gene
- ❖ Svie og brændende smerter kan forekomme
- ❖ Smerter ved samleje
- ❖ Blødning fra rifter i slimhinden.
- ❖ Svind af kønslæberne
- ❖ Forsnævring af skedeindgangen.

HVORDAN STILLES DIAGNOSEN LICHEN SCLEROSUS?

Hos mange patienter er det ud fra de synlige forandringer oplagt, at det drejer sig om lichen sclerosus et atroficus. Men det er ofte nødvendigt at tage en lille vævsprøve, som undersøges i mikroskop.

HVILKEN BEHANDLING ANVENDES VED LICHEN SCLEROSUS?

Hos langt de fleste patienter kan sygdommen holdes i ro ved behandling med steroid creme eller salve f.eks Dermovat®, der indeholder stærkt virkende binyrebarkhormon. Behandlingen kan foregå efter følgende plan:

- ❖ Første 4 uger: smøres hver aften
- ❖ Næste 4 uger: smøres hver 2. aften
- ❖ Næste 4 uger: smøres 2 gange om ugen
- ❖ Derefter vedligeholdelsesbehandling 1 gang om ugen som livslang behandling
- ❖ Livslang behandling og kontrol er nødvendig for at forebygge celle- og vævsforandringer

OBS Anvend maksimalt 30-60 gram salve/creme pr. år. Efter tre måneders behandling kan du altså nøjes med at smøre med salve 1 gang om ugen. Vi anbefaler, at du fortsætter med det gennem resten af livet. Samtidig anbefales at smøre med fedtcreme eller olie mindst 2 x dagligt. Evt. smøre fedtcreme på efter salven, og hvis det svier, når du påfører steroidcremen, kan du smøre med fedtcreme forinden.

Når behandlingen virker, vil sygdommen holde sig i ro, men du vil stadig opleve at have en bleger og lidt sartere slimhinde.

→ Fortsættes

Hvis sygdommen blusser op Lichen Sclerosus er en kronisk lidelse, og sygdommen kan derfor til tider blusse op, når den har været i ro. I så fald kan du uden problemer smøre med steroidcremen 1 gang om dagen i 4-7 dage.

HYGIEJNISKE RÅD

Plej de ydre kønsdele godt. Brug sæbe, men ikke meget. Husk at skylle sæben ordentlig af, og tør huden godt bagefter.

Brug en god fedtcreme (mindst 70%) eller olie. F.eks. Decubal, Warming Critical Care, Locobase Repair, mandelolie, kokosolie, babyolie.

I forbindelse med bad, svømning, cykling eller anden fysisk aktivitet kan du bruge fedtcreme eller silikonebaseret glidecreme, f.eks. Pjur med Soft glide eller Pjur Premium glide eller tilsvarende.

SEX & SAMLIV

Sygdommen har stor indflydelse på samlivet. Det kan være vanskeligt at gennemføre et samleje på grund af smerte. Det er vigtigt, at du fortæller din partner, hvor meget sygdommen påvirker dig og din krop. I fællesskab må I prøve at finde nogle løsninger, så I kan opretholde jeres samliv. Det kan være en idé at prøve andre skånsomme samlejestillinger, anvende glidecreme,

f.eks. Pjur med Soft glide eller Pjur med Premium glide, olie eller fedtcreme.

KONTROL

Du kan gå til kontrol en gang årligt, dette kan foregå hos praktiserende gynækolog eller egen læge, vigtigst er det dog selv, at reagerer på forandringer i huden.

Hensigten med denne skriftlige vejledning og den opfølgende kontrol, er at gøre dig i stand til selv at varetage behandling og pleje af din hudsygdom i samarbejde med din egen læge. Hvis sygdommen holder sig i ro, anbefaler vi kontrol hos din egen læge 1 gang om året. Dels for at justere behandling og dels for at sikre, at der ikke er opstået celleforandringer. Dette sker dog yderst sjældent. Du skal også henvende dig til din læge, hvis symptomerne ikke bedres af behandlingen, eller hvis der opstår sår, som ikke heler. Kontakt også lægen, hvis der dannes knuder i området.

Du bør have taget en blodprøve da sygdommen hænger ofte sammen med andre sygdomme som stofskiftesygdomme og diabetes. Du skal derfor have taget en blodprøve, så du kan blive screenet for stofskiftesygdomme, når du har fået konstateret Lichen Sclerosus.

LÆS MERE PÅ:

Patienthåndbogen: [patienthåndbogen Lichen Sclerosus](#)
Lichen Sclerosus Foreningen [Lichen Sclerosus-foreningen](#)

HVEM KAN JEG RINGE TIL VED SPØRGSMÅL?

Du er velkommen til at ringe til Kvindeklinikken alle hverdage fra kl. 8.00 - 15.00 på 36 46 71 40.

Revideret april 2022. Revideres løbende og senest april 2025, før ved betydende ændringer.